



### Basisinfo

Notatet gir kortfattet informasjon om forhold norske utlendingsmyndigheter kan ha behov for i sin saksbehandling. I tillegg følger det med lenker til relevant og utfyllende informasjon.



## Geografi

Somalia ligger på Afrikas horn, er om lag dobbelt så stort som Norge, og har den lengste kystlinjen på det afrikanske kontinentet. Landet grenser til Djibouti i nord, Etiopia i vest og Kenya i sør.

Det pågår en statsbyggingsprosess i Somalia som tar sikte på å etablere en føderasjon bestående av delstater. Grensene mellom disse er til dels uavklarte, og staten har uansett svært begrenset tilstedeværelse og kapasitet (se kapitlene om politiske forhold og maktforhold). De administrative enhetene fra før statssammenbruddet i 1991, med regioner og distrikter, brukes derfor fortsatt som geografiske referanser. Distriktene bærer samme navn som distrikthovedstedene, som i de fleste tilfeller er den største byen i distriktet.

Kart over de ulike regionene og distriktene er blant annet tilgjengelig [her](#), men gir ikke nødvendigvis en uttømmende oversikt over alle mindre landsbyer og bosetninger.

## Klima

Det meste av Somalia er karrig og uegnet for jordbruk. Unntakene er de fruktbare områdene i nordvest og mellom elvene Juba og Shabelle i sør.

Klimaet kjennetegnes først og fremst av regntidene. Disse varierer noe fra region til region, men inntreffer normalt som følger:

- Gu, den lange regntiden, som varer fra april til juni
- Haggaa, den korte tørketiden, som varer fra juli til september
- Deyr, den korte regntiden, som varer fra oktober til november
- Jilaal, den lange tørketiden, som varer fra desember til mars

Selv under regntiden kan det gå flere uker uten at det regner, og periodevis kan det regne i tørketiden. Normalt faller over halvparten av det årlige regnet under gu. Dette er derfor den viktigste årstiden for både jordbrukere og nomader, som er avhengige av nedbør for å dyrke jorden og holde liv i dyreflokkene sine. Nedbørsmengden kan imidlertid variere veldig fra år til år, noe som kan få alvorlige konsekvenser for befolkningen. Jilaal er av samme grunn ofte den vanskeligste årstiden for befolkningen. Dersom det kommer for lite nedbør, slår avlinger feil. Kommer det for mye nedbør, blir avlinger oversvømt.

Tørke og flom er en av hovedårsakene til intern migrasjon til byene, og en av de bakenforliggende årsakene til gjentagende lokale og regionale matvarekriser i landet.

Landinfo (2020) – [Matvaresikkerhet](#)

## Historie

Somalia ble til i 1960, da de tidligere koloniene Italiensk Somaliland og Britisk Somaliland (Nordvest-Somalia) ble forent som en selvstendig republikk. Fra 1969 ble landet styrt av en diktator, generalen Mohamed Siad Barre. I 1977–78 gikk Somalia til krig mot Etiopia for å erobre Ogaden-området,<sup>1</sup> men tapte. Barre-regimet ble etter hvert utfordret av opprørsbevegelser fra ulike klaner. Da den Isaak-klanerdominerte Somali National Movement (SNM) i 1988 inntok byene Hargeisa og Burao i Nordvest-Somalia, reagerte Barre med å bombe byene i grus og sette inn hæren for å gjenvinne kontroll. Dette resulterte i en masseflukt fra Nordvest-Somalia til Etiopia og Djibouti. (De fleste av disse flyktningene vendte tilbake utover 1990-tallet, da situasjonen i denne delen av Somalia forbedret seg.)

I januar 1991 drev den Hawiye-klanbaserte opprørsgruppen United Somali Congress (USC) Barre og hans støttespillere ut av Mogadishu. Statlige institusjoner brøt dermed sammen og opprørsmilitsene begikk omfattende overgrep i hovedstaden. Ikke-Hawiye var særlig utsatt, og mange flyktet til sine respektive klanområder og/eller til Kenya og andre land.

USC ble raskt splittet ved at ulike fraksjoner begynte å kjempe mot hverandre om makten. I Mogadishu stod kampen særlig mellom Hawiye-underklanene Haber Gedir og Abgal. Ingen av partene var sterke nok til å vinne, og i 1992 endte de opp med å dele byen mellom seg. Dermed «normaliserte» situasjonen i Mogadishu seg, og medlemmer av andre klaner begynte etter hvert å returnere til byen.

På begynnelsen av 1990-tallet ble også andre deler av Sør-Somalia rammet av kamper som gikk særlig hardt utover jordbruksbefolkningen og resulterte i omfattende hungersnød som tok livet av over 250 000 mennesker. FN intervenerte med militære styrker for å distribuere mat, og lyktes dermed i å gjøre slutt på hungersnøden, men ikke i å skape fred. Da FN-styrkene trakk seg ut i 1995, var hele Sør-Somalia underlagt ulike klanbaserte aktører.

Det fant sted en rekke fredskonferanser på 1990- og 2000-tallet, men utfallet av disse hadde liten eller ingen betydning for situasjonen i Somalia.

I fraværet av statlig myndighet, ble klansystemet og sharia-domstoler enda viktigere enn før. I Mogadishu slo ulike sharia-domstoler med egne militser seg sammen i 2006 og bekjempet krigsherrene i byen. Dette var første gang siden statssammenbruddet at Mogadishu var underlagt én aktør. Domstolunionen bedret sikkerhetssituasjonen i byen, men gikk i oppløsning allerede i desember samme år, da etiopiske styrker intervenerte i Sør-Somalia. Ulike motstandsgrupper motsatte seg den etiopiske intervensjonen, noe som resulterte i en forverring av sikkerhetssituasjonen, spesielt i Mogadishu.

Den etiopiske hæren trakk seg tilbake i januar 2009. Uttrekningen skjedde i henhold til en overenskomst der moderate motstandsgrupper ble innlemmet i den internasjonalt anerkjente overgangsregjeringen (TFG) med sete i Mogadishu. Kompromissløse motstandsgrupper

---

<sup>1</sup> Ogaden-området omtales i dag som Somali-regionen og omfatter den østlige delen av Etiopia, der befolkningen i all hovedsak er etnisk somalisk. Ogaden er den dominerende klanen i Somali-regionen, men det bor også andre klaner der.

fortsatte imidlertid å kjempe mot TFG. En av disse, al-Shabaab, tok etter hvert kontroll over store deler av Sør-Somalia og etablerte statslignende administrasjoner. Al-Shabaab tok også kontroll over deler av Mogadishu, men klarte ikke å erobre den sørlige delen av byen, der TFG ble beskyttet av Den afrikanske unions styrker i Somalia (AMISOM).

I 2010–2012 ble deler av Sør-Somalia igjen rammet av hungersnød, blant annet forårsaket av tørke og manglende humanitær tilgang. Mer enn 250 000 mennesker antas å ha dødd av hungersnøden.

I perioden 2011–2015 gjennomførte AMISOM, etiopiske og kenyanske styrker, samt myndighetsstyrker, en rekke offensiver mot al-Shabaab. Offensivene resulterte i at de fleste byer og distrikthovedsteder i Sør-Somalia kom på myndighetenes hender (mer om dette i kapittelet om maktforhold og sikkerhet).

Sommeren 2022 gjorde enkelte klaner i Sentral-Somalia opprør mot al-Shabaab. Opprøret var til dels et resultat av at befolkningen, som allerede strevde med å få endene til å møtes grunnet langvarig tørke, fikk nok av al-Shabaabs skattelegging. Myndighetene og dets allierte støttet opprørerne og startet en ny offensiv mot al-Shabaab, og lyktes med å innta flere byer i Sentral-Somalia. Myndighetstilknyttede styrker innledet en ny offensiv mot gjenværende al-Shabaab-kontrollerte byer i Sentral-Somalia sommeren 2023, men har i skrivende stund blitt påført flere militære tilbakeslag av Al-Shabaab.

## Befolkning

Det finnes ingen uttømmende oversikt over Somalias befolkning, men det estimeres at landet har rundt 12 millioner innbyggere. De fleste er bosatt i Sør- og Nordvest-Somalia, hvor også landets største byer ligger, henholdsvis hovedstaden Mogadishu og Hargeisa.

Det lever også flere millioner etniske somaliere i Somalias naboland, Djibouti, Etiopia og Kenya. Grensene mellom landene er porøse, og de sosiale, kulturelle og økonomiske båndene mellom somaliere på tvers av grensene er sterke. Dette kan gjøre det vanskelig å avgjøre i hvilket land en somalier hører hjemme.

## Klaner

Somaliere flest tilhører en klan (mer om dette i kapittelet om klanens betydning). Klanene kategoriseres normalt i klanfamiliene Darood, Dir, Hawiye, Isaak, Rahanweyne og Digil. Klanfamiliene deles videre inn i ulike klaner, underklaner osv.

En viktig forskjell mellom klanfamiliene er at Darood, Dir, Hawiye og Isaak tradisjonelt er nomader (og fortsatt anser seg som det, selv om mange av dem i dag ikke lever nomadisk), mens Rahanweyne og Digil tradisjonelt er fastboende jordbrukere med landsbyen som referansepunkt. Rahanweyne og Digil skiller seg også fra de nomadiske klanfamiliene ved at de over tid har adoptert innflyttere uten reelle blodsband til klanen.

Klantilhørighet har en geografisk dimensjon ved at ulike klaner dominerer i ulike områder i Somalia og/eller nabolandene. Kart over ulike klaners «hjemområder» er tilgjengelige blant annet på side 27–28 i følgende [rapport](#), men det er viktig å merke seg at grensene mellom klanområdene kan være omstridt og at det også bor folk fra andre klaner i de ulike områdene.

Det finnes ingen uttømmende oversikt over klanene på detaljnivå. Det er også viktig å være klar over at informasjon om klaner baserer seg på muntlige overleveringer og at det kan være rom for ulike tolkninger.

## Minoritetsgrupper

Det finnes også minoritetsgrupper i Somalia. Noen av disse har et ikke-somalisk etnisk opphav, men det disse gruppene har til felles, er at de i utgangspunktet står utenfor det somaliske klansystemet og ikke har egne områder hvor de dominerer. Medlemmer av disse gruppene *kan* følgelig i ulike sammenhenger være mer sårbare enn klanmedlemmer.

**Jareer** består av grupper med ulik, men opprinnelig etnisk ikke-somalisk bakgrunn. Noen er etterkommere av den bantu-talende befolkningen som opprinnelig holdt til i Sør-Somalia, mens andre er etterkommere av slaver som ble brakt til dette området fra Tanzania og andre afrikanske land. De ulike jareer-gruppene er tradisjonelt hjemmehørende langs elvene Juba og Shabelle i Sør-Somalia, hvor de lever i landsbyer og dyrker jorden. Jareer-befolkningen utgjør en vesentlig andel av befolkningen i disse områdene. Mange etniske somaliere ser ned på jareer og gifter seg tradisjonelt ikke med dem.

Landinfo (2023) – [Bantu/jareer](#)

**Benadir** omfatter ulike slektskapsgrupper med sammensatt, men opprinnelig ikke-somalisk, bakgrunn. Mange er etterkommere av arabiske og persiske handelsmenn som slo seg ned i kystbyene som strekker seg fra Mogadishu og sørover. Benadir er en geografisk referanse til dette området. Benadir-befolkningen utgjør en svært liten del av den somaliske befolkningen i dette området, og mange flyktet fra Somalia i kjølvannet av statssammenbruddet på begynnelsen av 1990-tallet.

Landinfo (2019) – [Rer Hamar-befolkningen i Mogadishu](#)

**Midgan** refererer til tradisjonelle yrkesgrupper som de somaliske klanene anser som urene og ikke gifter seg med. Medlemmer av de ulike midgan-gruppene bor spredt i hele Somalia, og lever gjerne i patron-klientforhold med lokale klaner.

Landinfo (2023) – [Yibir/Anaas](#)

Landinfo (2016) – [Lavstatusgrupper](#)

**Bajuni** har en sammensatt etnisk bakgrunn og er tradisjonelt bosatt på Bajuni-øyene og ellers langs kysten sør for byen Kismayo i Sør-Somalia og i Kenya. Mange flyktet da den somaliske

staten brøt sammen, og gruppen utgjør etter alt å dømme en svært liten del av befolkningen langs kysten i Sør-Somalia i dag.

Landinfo (2010) – [Bajuni-øyene](#)

## Internt fordrevne

Over to millioner somaliere, altså cirka en sjettedel av befolkning i landet, lever i bosetninger for internt fordrevne, særlig i og rundt Mogadishu og andre større byer. Flertallet av dem som lever i bosetningene, er internt fordrevne, men også økonomiske migranter og andre lever der. Det er heller ikke slik at internt fordrevne nødvendigvis ender opp i bosetninger.

Årsakene til at folk ender opp i en bosetning, er sammensatte og er ikke nødvendigvis sammenfallende med hvorfor de blir værende, men fellesnevneren er manglende ressurser.

Det finnes hundrevis av bosetninger bare i Mogadishu. Forholdene i bosetningene varierer, men preges generelt av dårlige levekår.

Landinfo (2016) – [Bosetningene i Mogadishu](#)

## Klanens betydning

Klanen er slekt på farssiden og noe man fødes inn i. Dette reflekteres i somalieres navn, som består av egennavn, fars navn, farfars navn osv. Rekken av forfedre utgjør en somaliers «klanrekke». Ettersom det er nødvendig å ha kunnskaper om egen og nærværende klaner for å kunne navigere i det somaliske samfunnet, lærer de aller fleste om sin klan allerede som barn.

Den viktigste klanenheten for enkeltpersoner er den såkalte diya-gruppen. Det finnes ingen oversikt over klanene på dette nivået, men en diya-gruppe består normalt av noen hundre til noen tusen mannlige medlemmer med en felles stamfar fire–åtte generasjoner tilbake. Diya-gruppens viktigste funksjon er å kreve kompensasjon eller hevne seg hvis et medlem blir drept eller skadet av noen fra en annen klan. På denne måten *kan* klan tilhørighet beskytte enkeltpersoner mot vold og andre uønskede handlinger ved å virke avskrekkende på potensielle gjerningspersoner. Avskrekking forutsetter tilhørighet til en klan som er (eller fremstår som) sterk nok til å påføre andre vold eller omkostninger. Hvor sterk en gitt klan står i forhold til andre klaner, varierer i tid og rom.

Klanen fungerer også som et sosialt sikkerhetsnett ved at medlemmer ved behov kan gi hverandre sosioøkonomisk bistand. Klanen er imidlertid ingen uuttømmelig ressurs, og manglende ressurser kan begrense evnen til å hjelpe.

Landinfo (2020) – [Klan, familie, migrasjon og bistand ved \(re\)etablering](#)

Landinfo (2017) – [Somaliske klaner og grupper på Afrikas horn](#)

Landinfo (2016) – [Hevndrap, rettssikkerhet og klanbeskyttelse i Somaliland](#)

Landinfo (2015) – [Klan og identitet](#)

Landinfo (2012) – [Beskyttelse og konfliktløsningsmekanismer](#)

## Språk

Det somaliske talespråket har mange dialekter, men kan deles inn i to hovedgrupper; *mahatiri* og *af may*. Forskjellen mellom de to dialektene har vært sammenlignet med forskjellen mellom spansk og portugisisk. Folk flest i Somalia prater mahatiri, som derfor også omtales som standardsomalisk, mens af may-dialektene snakkes blant jordbruksbefolkningen mellom de to elvene Juba og Shabelle i Sør-Somalia. Af may-talende behersker ofte mahatiri, mens mahatiri-talende ikke nødvendigvis kan af may,

I tillegg finnes det noen få minoritetsgrupper som snakker ulike kusjittiske og bantu-språk.

Landinfo (2011) – [Somalia: Språkforhold og dialekter](#)

## Religion

Mer enn 99 prosent av den somaliske befolkningen er sunnimuslimer. Islam er en grunnpilar i det somaliske samfunnet, og det er vanlig å sende barn på koranskole.

I henhold til den provisoriske grunnloven, skal alle lover i Somalia være i tråd med sharia.

## Politiske forhold

Somalia ble i 2012 en føderal republikk, i hvert fall på papiret. Statsbyggingsprosessen er pågående, men grunnleggende administrative og juridiske forhold, herunder maktfordelingen mellom føderale og delstatlige myndigheter, er ennå ikke avklart.

Det somaliske parlamentet sitter i Mogadishu og består av to kamre; et underhus med parlamentsmedlemmer og et overhus med senatorer. Parlamentsmedlemmene i underhuset velges indirekte ved at blant annet lokale klanledere utpeker stemmeberettigede representanter i hver av valgkretsene. Ved valgene veier klantilhørighet og personlige forbindelser tungt. Parlamentsseter fordeles etter den såkalte 4.5-formulaen, hvor de fire klanfamiliene Hawiye, Darod, Dir (her inkludert Isaak) og Rahanweyne (her inkludert Digil) gis like mange plasser, mens minoritetsgruppene deler på halvparten av setene gitt til én klanfamilie. Uenighet om fordelingen av parlamentsseter resulterer ofte i politiske kriser. Myndighetenes tilstedeværelse

og kapasitet er svært begrenset, og de har verken maktmonopol eller evne til å tilby befolkningen grunnleggende offentlige tjenester.

Korrupsjon er svært utbredt, og lojaliteten til folk flest ligger først og fremst hos egen klan.

Nordvest-Somalia (Somaliland) erklærte uavhengighet fra Somalia i 1991. Verken føderalmyndighetene i Mogadishu eller andre land anerkjenner uavhengigheten, men i praksis fungerer Somaliland som en egen stat med fungerende institusjoner, lover og sikkerhetsstyrker.

## Dokumenter og statsborgerskap

Statlige institusjoner brøt sammen i 1991, og eksisterende registre ble da i all hovedsak ødelagt. Somaliere flest har siden den gang levd livene sine uten krav om registrering og ID-dokumenter. Dette underbygges av at kun tre prosent av fødsler i Somalia registreres.

I den grad somaliere registreres av myndighetene, gjør de dette gjerne i forbindelse med søknad om pass. Alle etniske somaliere, uavhengig av hvorvidt de kommer fra Somalia eller andre land, kan søke om somalisk pass. Som ellers i Somalia, står klantilhørighet og referanser sentralt i denne prosessen.

Dobbelt statsborgerskap er tillatt i praksis, og mange fremtredende myndighetspersoner i Somalia er også borgere av andre land.

Somaliland utsteder egne pass, men ikke til somaliere generelt. Somaliland anser kun personer som var bosatt i Somaliland, og deres etterkommere på farsiden, før 26. juni 1960 (dagen da Somaliland ble fri fra britisk herredømme, fem dager før området ble forent med Somalia), som borgere. Personer fra Somaliland kan imidlertid også søke om somaliske pass, noe som er vanlig, siden det somalilandske passet ikke er internasjonalt anerkjent.

Landinfo (2022) – [Statsborgerskap](#)

Landinfo (2022) – [Navnetradisjoner](#)

Landinfo (2021) – [Søknad om somalisk pass i Nordvest-Somalia \(Somaliland\)](#)

Landinfo (2021) – [Fødselsdato, alder og tidsregning](#)

Landinfo (2020) – [Identitetsdokumenter, sivilregistrering og offentlig forvaltning](#)

Landinfo (2019) – [Søknad om pass ved Somalias ambassade i Berlin](#)

Landinfo (2019) – [Søknad om pass ved Somalias ambassade i Brussel](#)



## Maktforhold og sikkerhet

Sikkerhetssituasjonen i Somalia er ikke ensartet, men varierer i tid og rom. Den mest fremtredende konfliktlinjen står i dag mellom de internasjonalt anerkjente myndighetene og den islamistiske organisasjonen al-Shabaab. Maktkampen dem imellom finner i all hovedsak sted i Sør-Somalia. Landinfo har opp gjennom årene viet mye oppmerksomhet til sikkerhetssituasjonen i dette området, særlig i Mogadishu, og følger utviklingen tett.

De fleste store byene og distrikthovedstedene i Sør-Somalia er i dag på myndighetenes hender, men myndighetene har i liten grad permanent tilstedeværelse utenfor disse byene. Dette betyr at myndighetsområder utgjør adskilte enklaver.

Al-Shabaab, som fortsatt kontrollerer byer og områder i Sør-Somalia, er generelt til stede rundt myndighetsområdene og kan bevege seg relativt fritt i rurale områder. Organisasjonen gjennomfører stadig angrep mot myndighetene og deres allierte. Slike angrep finner også sted i Mogadishu og andre byer som myndighetene har inntatt. Befolkningen generelt er ikke et direkte angrepsmål for al-Shabaab, men tilfeldig forbigående rammes av volden.

Også myndighetsstyrker, i praksis klanbaserte militser med varierende og ofte skiftende lojalitet til myndighetene, og andre aktører står bak vold i Sør-Somalia.

Situasjonen i Nordvest-Somalia (Somaliland) er nokså fredelig, noe som understrekes av at det publiseres reise guider til denne delen av landet.

Betydningen av klan for enkeltpersoners sikkerhet i Somalia er nærmere omtalt i kapittelet om klanens betydning over.

Landinfo (2023) – [Reaksjoner mot al-Shabaab-avhoppere](#)

Landinfo (2022) – [Reaksjoner mot personer som mistenkes for tilknytning til al-Shabaab](#)

Landinfo (2022) – [Rekruttering til al-Shabaab](#)

Landinfo (2022) – [Sikkerhetssituasjonen i Mogadishu og al-Shabaabs innflytelse i byen](#)

Landinfo (2021) – [Somalia: Det generelle voldsbildet og al-Shabaabs aktivitet i ulike deler av landet](#)

Landinfo (2020) – [Vold i Mogadishu og utvikling siden 2012](#)

Landinfo (2020) – [Sikkerhetssituasjonen i Nordvest-Somalia \(Somaliland\)](#)

Landinfo (2019) – [Praktiske og sikkerhetsmessige forhold på reise i Sør-Somalia](#)

## Kjønnslemlestelse

Kjønnslemlestelse av kvinner er en nær universell praksis i hele Somalia.

Infibulasjon, den mest inngripende formene for kjønnslemlestelse, er vanligst. De fleste jentene omskjæres når de er mellom fem og ni år gamle.

Landinfo (2022) – [Kjønnslemlestelse av kvinner](#)

## Helsevesen

Helsevesenet i Somalia er blant verdens dårligste. Den offentlige helsesektoren er lite utviklet, og består av en begrenset primærhelsetjeneste som i hovedsak er finansiert, styrt og delvis bemannet av internasjonale og lokale organisasjoner. I tillegg finnes det private sykehus, klinikker og medisinsalg. Mange somaliere har ikke tilgang til selv enkle helsetjenester, da både avstand og pris utgjør et hinder.

Spedbarns- og barseldødeligheten i Somalia er blant de høyest registrerte i verden. Om lag ett av åtte barn dør innen fylte fem år, i hovedsak av fødselskomplikasjoner, underernæring og enkelt kurerbare infeksjoner som lungebetennelse, diaré og meslinger.

Udlændingestyrelsen (2020) – [Somalia: Health System](#)

## Skolegang

I likhet med andre statlige institusjoner, brøt også skolesystemet i Somalia sammen i 1991. Skoler finnes, men drives i all hovedsak av ulike organisasjoner, lokalsamfunn og private.

I byene går drøyt halvparten av barn på barneskole, på landsbygda ett av tre, og blant nomader kun ett av ti. Det er ikke uvanlig at barn begynner på skolen først når de er opptil ti år gamle, og mange slutter før de har fullført skolen.

Det er anslått at bare 40 prosent av den voksne befolkningen i Somalia kan lese og skrive.

## Økonomi og arbeidsmarked

Befolkningen i Somalia har historisk bestått av nomader, jordbrukere og en mindre by-befolkning. I senere tid har det imidlertid foregått en eksplosiv urbanisering, blant annet fordi klimaendringer har ført til hyppigere tørke og flom.

De fleste som flytter til byene, ender gjerne opp med å tjene til livets opphold gjennom småhandel og tjenesteyting i den uformelle sektoren. Det er imidlertid ikke uvanlig å migrere til og fra landsbygda, for å gjennomføre sesongarbeid i landbruket.

Industrisektoren er nært ikke-eksisterende. Tjenestesektoren har vokst, med fremskritt særlig innen telekommunikasjon. Inntektene er skjevt fordelt, og remisser (pengeoverføringer) fra den somaliske diasporaen er en viktig inntektskilde for mange husstander.

## Ekteskap

Ekteskapet utgjør den eneste kulturelt og juridisk aksepterte rammen for seksualliv i Somalia. Det foreligger en sterk sosial forventning om at man skal inngå ekteskap, og det er vanlig å gifte seg tidlig. Median-alderen ved første ekteskap er 20 år for kvinner og 23 år for menn. Kvinner/jenter kan være svært unge ved ekteskapsinngåelse.

En mann kan ha inntil fire koner, så sant han kan forsørge dem. Å ha flere koner er følgelig i hovedsak forbeholdt eldre og relativt velstående menn.

I likhet med en rekke andre muslimske land, kan ekteskap inngås av stedfortredere, dvs. uten at ektefellene er til stede ved kontraktsinngåelsen.

Ekteskap er i hovedsak et kollektivt anliggende, dvs. at familiene er involvert i valg av partner og forhandlinger om brudepris. Selv om arrangerte ekteskap er normen i Somalia, kan giftemål også komme i stand etter initiativ fra ektefellene selv. Slike ekteskap krever imidlertid i de fleste tilfeller en velsignelse fra ektefellenes familier. Å kunne velge sin partner selv er generelt mer utbredt i større byer og ved andregangs giftemål. Overgangen fra arrangerte til tvangsekteskap kan være glidende, og sistnevnte er et velkjent fenomen i al-Shabaab-områder. Æresdrap på kvinner som overskrider kulturelle normer, er imidlertid verken en akseptert eller utbredt praksis i Somalia.

Blant de nomadiske klanene er det mest vanlig å gifte seg med noen fra en annen klan, mens det blant jordbruksklanene i Sør-Somalia er mest vanlig å inngå giftemål med en nær slektning. Medlemmer av hovedklaner inngår generelt ikke ekteskap med minoritetsgruppene midgan og jareer. Sosioøkonomisk jevnbyrdighet, eventuelt i favør av mannen, er et sentralt moment ved ekteskapsinngåelser generelt.

Skilsmisser er nokså vanlige. Det er imidlertid langt lettere for en mann å skille seg, enn hva det er for en kvinne.

Landinfo (2018) – [Ekteskap og skilsmisse](#)

Landinfo (2012) – [Al-Shabaab og tvangsekteskap](#)

## Migrasjon

Migrasjon fra Somalia akselererte etter statskollapsen på 1990-tallet. Årsaken til migrasjon er ofte sammensatt. Mange har flyktet på grunn av sikkerhetsmessige forhold, men også sosioøkonomiske forhold og drømmen om et bedre liv er blant grunnene til at somaliere migrerer. I dag finnes det somaliske diasporer i mange ulike land, både i Afrika, Europa, Midtøsten, Nord-Amerika og andre steder.

De sosiale båndene mellom somaliere i og utenfor Somalia, inkludert i Vesten, er svært sterke. Det tydeligste tegnet på dette er at somaliere i diaspora overfører deler av inntekten sin til slektninger i Somalia og andre steder.

Landinfo (2021) – [Hawala og pengeoverføringer fra diasporaen til Somalia](#)

Landinfo (2020) – [Somalia: Klan, familie, migrasjon og bistand ved \(re\)etablering](#)